

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ У ЗВО

підготовки магістра

спеціальності *С 6 Географія та регіональні студії*

освітньо-професійної програми

Регіональний розвиток і просторове планування

Луцьк – 2025

Силабус нормативного освітнього компонента «Сучасні методики навчання у ЗВО» підготовки магістра, підготовки магістра, галузі знань *С Соціальні науки, журналістика та інформація*, спеціальності *С 6 Географія та регіональні студії*, освітньо-професійної програми Регіональний розвиток і просторове планування

Розробник: Бартків Оксана Степанівна, доцент, кандидат педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Пугач С. О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

проф. Олександр Семенов

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Денна форма

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість годин/кредитів 4/120	Галузь знань <i>С Соціальні науки, журналістика та інформація</i> Спеціальність <i>С 6 Географія та регіональні студії</i> Освітня програма Регіональний розвиток і просторове планування Освітній рівень другий (магістерський) рівень вищої освіти	Нормативна	
		Рік навчання	
		1-й	-
		Семестр	
		2-й	-
		Лекції	
		20	-
		Практичні заняття	
		20	-
		Самостійна робота	
		72	-
Консультацій			
	8	-	
Форма контролю:		Іспит	
Мова навчання		Українська	

Таблиця 2

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань <i>С Соціальні науки, журналістика та інформація</i> Спеціальність <i>С 6 Географія та регіональні студії</i> Освітня програма Регіональний розвиток і просторове планування Освітній рівень другий (магістерський) рівень вищої освіти	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
ІНДЗ: є		Лекції – 6 год.
		Практичні – 8 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота – 92 год.
		Консультації – 14 год.
Мова навчання		

II. Інформація про викладача

Таблиця 3

Викладач	Бартків Оксана Степанівна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki. Бартків Оксана
Телефон	+380997366736
e-mail	Bartriv.Oksana@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожен четвер 13.25-14.45, аудиторія В-405

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація.

Освітній компонент «Сучасні методики навчання у ЗВО» є важливим елементом професійної підготовки фахівців і складений відповідно до освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування» для здобувачів другого (магістерського) рівня підготовки галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація, спеціальності С 6 Географія та регіональні студії.

У період реформування сучасної системи освіти України, в умовах глобалізації та інтеграції, особливо актуальною є проблема професійної підготовки висококваліфікованих працівників Її розв'язання передбачає відродження українським суспільством національної ідеї, відкритості зарубіжному досвіду, впровадження новітніх методик навчання та викладання у закладах вищої освіти. У даному контексті пріоритетного та визначального значення набувають сучасні методики навчання у ЗВО.

У межах освітнього компонента у здобувачів освіти формуються інтегральна, загальні, спеціальні (фахові) компетентності, особисті та професійні уміння і навички, гнучкі навички організації освітнього процесу у ЗВО та впровадження у нього сучасних і ефективних методик навчання..

2.Пререквізити, постреквізити. Вивчення ОК ґрунтується на компетентностях, сформованих у межах освітніх компонентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та ОК другого (магістерського рівня)- методологія та організація наукових досліджень в галузі.

Постреквізити: компетентності, здобуті в процесі вивчення ОК, сприятимуть ефективному вивченню вибіркового ОК, проходженні виробничої та переддипломної практики та успішному захисту кваліфікаційної роботи.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Основна мета освітнього компоненту передбачає формування у здобувачів вищої освіти інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей організувати освітній процес у закладі вищої освіти, упроваджувати інноваційні методики навчання; формувати навички педагогічної діяльності та презентації досвіду власних наукових досліджень у практичній діяльності.

Завдання освітнього компонента «Сучасні методики навчання у ЗВО»:

- формування у майбутніх фахівців цілісної системи компетенцій про організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- опанування здобувачами освіти загальної картини сучасного освітнього простору в ЗВО;

- формування у здобувачів освіти потреби аналізувати освітній процес та прогнозування перспектив його розвитку в умовах використання сучасних методик навчання у різномірній системі вищої освіти в Україні;
- формування у здобувачів освіти сучасного професійно-педагогічного світогляду, здатності виявляти готовність до використання інноваційних методик активного навчання у ЗВО;
- формування позитивної мотивації здобувачів освіти до педагогічної діяльності та практичному застосуванню сучасних методик навчання у майбутній педагогічній діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетентності, що формуються за результатами вивчення освітнього компонента «Сучасні методики навчання у ЗВО»:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефахівців.

СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПР02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати уміння працювати в команді.

ПР13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення.

Soft skills: Системне, аналітичне та критичне мислення (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі); комунікативні навички (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння доносити свою думку колегам зрозуміло і ввічливо, вміння публічного виступу); навички командної роботи (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення переговорів, до досягнення компромісів); лідерство (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т.ч. за невдачі); креативність (потреба у творчості та естетичний смак); адаптивність та крос-функціональність (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними і адаптуватися до різних життєвих обставин, оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах); емоційний інтелект (здатність розпізнавати емоції у себе та інших людей, розуміння причин зміни емоційного стану, здатність приборкувати емоції); навички тайм-менеджменту (уміння планувати свій час, здатність фокусуватися на головному, здатність боротися з прокрастинацією).

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 4

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Консультац.	Самост.роб.	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики навчання у ЗВО						
Тема 1. Освітній процес у ЗВО: сутність та структура. Структура процесу навчання у ЗВО. Освітній компонент у системі реалізації освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування». Нормативно-правова база діяльності ЗВО. Поняття методики та технологій навчання у ЗВО. Викладач ЗВО: його професійні функції та особистісні якості.	12	2	2	2	6	ДС, РЗ / 5
Тема 2. Процес навчання та зміст освіти у ЗВО. Сутність процесу навчання у ЗВО, його характеристики. Компоненти і структура процесу навчання у ЗВО. Поняття змісту освіти у ЗВО. Відбір географічного змісту освіти у закладах вищої освіти.	8	2	0		6	
Тема 3. Основні форми та типи навчання у ЗВО. Поняття форм навчання, форм організації навчання (ФОН), форм організації навчальної (пізнавальної) діяльності (ФОПД) здобувачів вищої освіти у ЗВО. Методика проведення основних форм організації навчання у ЗВО. Моделювання основних форм організації навчання у ЗВО. Контроль і оцінювання здобувачів освіти у ЗВО.	16	4	2	2	8	ДС, РЗ / 5
<i>Разом за модулем 1</i>	38	8	6	4	20	10 б МКР 1-106
Змістовий модуль 2. Методика реалізації навчального процесу у ЗВО						
Тема 4. Методика реалізації інтегрованого та проблемного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність та види інтеграції змісту навчального матеріалу з соціальної та економічної географії. Сутність та структура проблемного навчання в ЗВО. Проблемна	14	2	2		10	ДС, РЗ/К, РМГ, ІР /5

ситуація, вимоги до її постановки. Вимоги до впровадження проблемного навчання в ЗВО. Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті проблемного навчання. Формулювання проблеми власного наукового дослідження.						
Тема 5. Методика впровадження інтерактивного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність інтерактивного навчання. Інтерактивні методи навчання, методика їх проведення у ЗВО. Моделювання викладання змісту географічного матеріалу з використанням інтерактивних методів навчання.	16	2	4	2	8	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР /5
Тема 6. Методика впровадження дистанційного та мобільного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність і структура дистанційного навчання, його види. Вимоги до реалізації дистанційного навчання в ЗВО. Мобільне навчання, його структура. Методика впровадження різних варіантів мобільного навчання (WAP-інтерфейс;б) клієнт-серверна система на основі однієї з систем дистанційного навчання;в) статичні та динамічні Java-додатки (в т.ч. на основі технології Google Android).). Вибір та обґрунтування методів власного наукового дослідження з використанням елементів мобільного навчання. Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті дистанційного і мобільного навчання.	14	2	4	2	6	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР/ 5
Тема 7. Методика реалізації ігрового навчання та навчання у співробітництві в освітньому процесі ЗВО. Гейміфікація. Види гейміфікованого навчання, вимоги до його впровадження в освітньому процесі ЗВО. Сутність співробітництва. Види (стратегії, моделі) аналізованого співробітництва (Student Team Learning), Jigsaw:, Learning Together:, дослідницька робота). Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті ігрового навчання та навчання у співробітництві (команді).	12	2	2		8	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР 56
Тема 8. Методика реалізації проєктного н в освітньому процесі ЗВО. Сутність та види проєктного навчання. Структура проєктів. Вимоги до підготовки та представлення проєктів. Вибір та обґрунтування теми та методики виконання проєкту власного наукового дослідження.Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті	12	2	2		8	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР/ 56

проектного навчання.						
Тема 9. Методика реалізації соціально-емоційного навчання в освітньому процесі ЗВО. Основні компетентності соціально-емоційного навчання (самосвідомість, самоконтроль, соціальна свідомість, навички взаємодії з оточуючими, прийняття відповідальних рішень). Соціальна обізнаність і емоційний інтелект. Організація рефлексивного навчання. Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті соціально-емоційного навчання.	16	2	2		12	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР /56
Разом за модулем 2	82	12	16	4	50	406 МКР 2- 206
Всього	120	20	20	8	72	506
МКР1,2						30
ІНДЗ						206
Разом						100

Таблиця 5

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Консультації	Самост.роб.	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики навчання у ЗВО						
Тема 1. Освітній процес у ЗВО: сутність та структура. Структура процесу навчання у ЗВО. Освітній компонент у системі реалізації освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування». Нормативно-правова база діяльності ЗВО. Поняття методики та технологій навчання у ЗВО. Викладач ЗВО: його професійні функції та особистісні якості.	10			2	8	ДС, РЗ / 10
Тема 2. Процес навчання та зміст освіти у ЗВО. Сутність Процес навчання у ЗВО, його характеристики. Компоненти і структура процесу навчання. Поняття змісту освіти. Відбір географічного змісту освіти	14	2	2		10	
Тема 3. Основні форми та типи навчання у ЗВО. Поняття форм навчання, форм організації навчання (ФОН), форм організації навчальної	12			2	10	

(пізнавальної) діяльності (ФОПД). Методика проведення основних форм організації навчання у ЗВО. Контроль і оцінювання здобувачів освіти у ЗВО.						
<i>Разом за модулем 1</i>	36	2	2	4	28	106 МКР 1-106
Змістовий модуль 2. Методика реалізації навчального процесу у ЗВО						
Тема 4. Методика реалізації інтегрованого та проблемного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність та види інтеграції змісту навчального матеріалу з соціальної та економічної географії.. Сутність та структура проблемного навчання в ЗВО. Проблемна ситуація, вимоги до її постановки. Вимоги до впровадження проблемного навчання в ЗВО. Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті проблемного навчання. Формулювання проблеми власного наукового дослідження.	14	2	2	2	12	ДС, РЗ/К, РМГ, ІР /10
Тема 5. Методика впровадження інтерактивного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність інтерактивного навчання. Інтерактивні методи навчання, методика їх проведення у ЗВО. Моделювання викладання змісту географічного матеріалу з використанням інтерактивних методів навчання.	14			2	10	
Тема 6. Методика впровадження дистанційного та мобільного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність і структура дистанційного навчання, його види. Вимоги до реалізації дистанційного навчання в ЗВО. Мобільне навчання, його структура. Методика впровадження різних варіантів мобільного навчання (WAP-інтерфейс;б) клієнт-серверна система на основі однієї з систем дистанційного навчання;в) статичні та динамічні Java-додатки (в т.ч. на основі технології Google Android).). Вибір та обґрунтування методів власного наукового дослідження з використанням елементів мобільного навчання. Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті дистанційного і мобільного навчання.	16			2	12	

Тема 7. Методика реалізації ігрового навчання та навчання у співробітництві в освітньому процесі ЗВО. Гейміфікація. Види гейміфікованого навчання, вимоги до його впровадження в освітньому процесі ЗВО. Сутність співробітництва. Види (стратегії, моделі) аналізованого співробітництва (Student Team Learning), Jigsaw:, Learning Together:, дослідницька робота). Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті ігрового навчання та навчання у співробітництві (команді).	14		2	2	10	ДС, РЗ/К, РМГ, ІР 10
Тема 8. Методика реалізації проєктного н в освітньому процесі ЗВО. Сутність та види проєктного навчання. Структура проєктів. Вимоги до підготовки та представлення проєктів. Вибір та обґрунтування теми та методики виконання проєкту власного наукового дослідження. Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті проєктного навчання.	12			2	10	
Тема 9. Методика реалізації соціально-емоційного навчання в освітньому процесі ЗВО. Основні компетентності соціально-емоційного навчання (самосвідомість, самоконтроль, соціальна свідомість, навички взаємодії з оточуючими, прийняття відповідальних рішень). Соціальна обізнаність і емоційний інтелект. Організація рефлексивного навчання. Моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті соціально-емоційного навчання.	14	2	2		10	ДС, РЗ/К, РМГ, ІР 10
Усього за 2 модулем	84	4	6	10	64	30 МКР 2- 206
Усього	120	6	8	14	92	406
МКР1,2						306
ІНДЗ						306
Разом						100

Види підсумкових робіт. Бал. Модульна контрольна робота 1 - М/20 Модульна контрольна робота 2 - М/40

Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування.

Завдання для самостійного опрацювання

Тема 1. Освітній процес у ЗВО: сутність та структура.

1. У каталогах бібліотеки університету чи в інтернет-ресурсах проведіть пошук нових надходжень (періодика, монографії, посібники) досліджень в галузі методики навчання у ЗВО як галузі знань і складіть їх список за всіма бібліографічними вимогами.

2. Скласти структурно-логічний ланцюг основних понять прослуханої лекції із зазначеної теми.

3. Виписати нормативно-правові документи, що регламентують організацію освітнього процесу у ЗВО.

4. Виписати професійні функції викладача ЗВО, окреслити його особистісні якості.

Тема 2. Процес навчання і зміст навчання у ЗВО.

Обґрунтувати структуру навчального процесу у ЗВО, охарактеризувати її основні компоненти.

Описати роль, місце і завдання методики навчання у ЗВО у структурно-логічній схемі підготовки фахівця.

Тема 3. Основні форми та типи навчання у ЗВО.

1. Скласти алгоритм проведення основних форм організації навчання у ЗВО.

2. Обґрунтувати вимоги до проведення основних форм організації навчання у ЗВО.

3. Обґрунтувати методику організації основних форм пізнавальної діяльності студентів.

4. Визначити форми, методи та вимоги до оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у ЗВО.

Тема 4. Методика реалізації інтегрованого та проблемного навчання в освітньому процесі ЗВО.

1. Обґрунтувати алгоритм і критерії інтегрованого навчання у ЗВО.

2. Запропонувати варіанти формулювання проблемних ситуацій для однієї з тем ОК.

Тема 5. Методика впровадження інтерактивного навчання в освітньому процесі ЗВО.

1. Побудувати структурно-логічну схему інтерактивних методів навчання.

2. Описати методику проведення однієї з груп методів інтерактивного навчання (за О. Пометун).

Тема 6. Методика впровадження дистанційного та мобільного навчання в освітньому процесі ЗВО.

1. Обґрунтувати вимоги до реалізації дистанційного навчання в ЗВО.

2. Описати одну з методик впровадження різних варіантів мобільного навчання (а) WAP-інтерфейс; б) клієнт-серверна система на основі однієї з систем дистанційного навчання; в) статичні та динамічні Java-додатки (в т.ч. на основі технології Google Android)) у контексті викладання змісту географічного матеріалу.

Тема 7. Методика реалізації ігрового навчання та навчання у співробітництві в освітньому процесі ЗВО.

1. Обґрунтувати вимоги до використання ігрових технік в освітньому процесі ЗВО.

2. Побудувати та обґрунтувати структурно-логічну схему основних стратегій аналізованого співробітництва (Student Team Learning), Jigsaw., Learning Together., дослідницька робота).

3. Запропонувати фрагмент моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті ігрового навчання або навчання у співробітництві (команді).

Тема 8. Методика реалізації проєктного н в освітньому процесі ЗВО.

1. Обґрунтувати алгоритм впровадження проєктного навчання.

2. Побудувати структурно-логічну схему видів проєктів.

3. Вимоги до підготовки та представлення проєктів.

Тема 9. Методика реалізації соціально-емоційного навчання в освітньому процесі

ЗВО.

1. Запропонувати і пройти методику щодо визначення соціального інтелекту особистості.
2. Запропонувати алгоритм рефлексивного навчання.
3. Запропонувати запитання з рефлексії власної діяльності.

Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і граматичних помилок.

ІНДЗ

Індивідуальне науково-дослідне завдання – полягає у презентації фрагменту заняття з використанням однієї з сучасних методик навчання у ЗВО у вигляді мікрОВикладання (моделювання).

Критерії оцінювання виконання і захисту здобувачами освіти індивідуально-дослідного завдання

Таблиця 6

К-ть балів		Критерії оцінювання роботи
Денна форма	Заочна форма	
15 балів	25 балів	Якість, чіткість, обґрунтованість добору змістового і дидактичного матеріалу. Вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематиці обраної теми.
4 бали	4 бали	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
1 бал	1 бал	Якість оформлення роботи. Відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
20 балів	30 балів	Разом

6. Підсумковий контроль

Питання для іспиту

1. Охарактеризуйте значення вихідних термінів метод, методика, технологія, метод викладання, у контексті методики викладання у ЗВО.
2. Обґрунтуйте предмет і завдання методики навчання у ЗВО.
3. Охарактеризувати головні положення методики навчання у ЗВО, сутність, функції та значення її у досягненні головної мети в освітньому процесі.
4. Визначити специфіку професійної педагогічної діяльності викладача ЗВО.
5. Охарактеризувати вимоги до спеціальних знань і вмінь викладача ЗВО.
6. Охарактеризувати основні нормативні документи програмно-методичного забезпечення освітнього процесу у ЗВО.
7. Обґрунтувати компетентнісний підхід у системі вищої професійної освіти.
8. Обґрунтуйте сутність процесу навчання у ЗВО, його основні компоненти.
9. Обґрунтувати загальні основи сутності та видів форм організації навчання у ЗВО.
10. Охарактеризувати лекцію як провідну форму організації навчально-пізнавальної діяльності студентів у ЗВО.
11. Охарактеризувати функції та види лекцій, вимоги до лекції.

12. Визначити призначення семінарських занять, їх цілі та завдання, методичні вимоги до підготовки та організації.
13. Визначити призначення практичних та лабораторних занять, їх цілі та завдання, методичні вимоги до підготовки та організації.
14. Визначити мету, види та зміст самостійної роботи здобувачів освіти у ЗВО.
15. Охарактеризувати мету та принципи контролю в освітньому процесі закладів вищої освіти.
16. Обґрунтуйте види та методи контролю навчальних досягнень здобувачів освіти.
17. Визначте і проаналізуйте форми контролю навчальних досягнень здобувачів освіти і основні вимоги до контролю знань здобувачів освіти.
18. Обґрунтувати сутність інтегрованого навчання у ЗВО.
19. Проаналізуйте основні вимоги до інтеграції навчального матеріалу з фізики та астрономії.
20. Охарактеризувати сутність та структуру проблемного навчання в ЗВО.
21. Проаналізуйте сутність проблемної ситуації, вимоги до її постановки.
22. Обґрунтуйте вимоги до впровадження проблемного навчання в ЗВО.
23. Обґрунтувати сутність інтерактивного навчання у ЗВО.
24. Проаналізуйте основні види інтерактивних методів навчання, у ЗВО.
25. Обґрунтуйте методику реалізації в ЗВО методів ситуативного навчання.
26. Обґрунтуйте методику реалізації в ЗВО методів опрацювання дискусійних питань у ЗВО.
27. Обґрунтуйте методику реалізації в ЗВО методів кооперативного навчання .
28. Обґрунтуйте методику реалізації в ЗВО методів колективно-групового навчання
29. Обґрунтувати сутність і структуру дистанційного навчання, його види.
30. Охарактеризувати вимоги до реалізації дистанційного навчання в ЗВО.
31. Мобільне навчання, його структура у ЗВО. Вимоги до методики мобільного навчання у ЗВО.
32. Обґрунтувати методику впровадження різних варіантів мобільного навчання (WAP-інтерфейс).
33. Обґрунтувати методику впровадження різних варіантів мобільного навчання (клієнт-серверна система на основі однієї з систем дистанційного навчання).
34. Обґрунтувати сутність гейміфікації та види гейміфікованого навчання в ЗВО.
35. Обґрунтуйте вимоги до впровадження гейміфікованого навчання в освітньому процесі ЗВО.
36. Обґрунтувати сутність навчання у співробітництві (командного навчання).
37. Обґрунтувати сутність навчання у співробітництві (командного навчання за моделлю аналізованого співробітництва (Student Team Learning.
37. Обґрунтувати сутність навчання у співробітництві (командного навчання) за моделлю Jigsaw.
38. Обґрунтувати сутність навчання у співробітництві (командного навчання) за моделлю Learning Together., дослідницька робота.
39. Обґрунтувати сутність та види проєктного навчання.
40. Охарактеризувати структуру та вимоги до підготовки та представлення проєктів у ЗВО.
41. Обґрунтувати основні компетентності соціально-емоційного навчання (самосвідомість, самоконтроль, соціальна свідомість, навички взаємодії з оточуючими, прийняття відповідальних рішень).
42. Обґрунтувати сутність соціальної обізнаності і соціального інтелекту.
43. Обґрунтувати сутність рефлексії викладача ЗВО.
44. Обґрунтувати вимоги до організації рефлексивного навчання у ЗВО.
45. Обґрунтувати основні методи навчання у ЗВО.

IV. Політика курсу

Політика щодо оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

Освітня компонента складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання практичних робіт.

Комунікація

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти:

1. Очне спілкування у аудиторіях згідно розкладу.
2. Група у Viber, Telegram-канал (будь-який месенджер за вибором студентів), яка створюється старостою і працює впродовж вивчення освітнього компоненту.
3. Індивідуальні консультації в аудиторії (згідно розкладу консультацій).

Протягом поточної роботи здобувач освіти має набрати 70 балів. У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він не може бути допущеним до екзамену і повинен бути відрахований за академічну неуспішність.

Під час складання екзамену здобувач може отримати від 0 до 30 балів

Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітньої компоненти, де формою контролю є іспит

Таблиця 7

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Таблиця 8

Поточний контроль (70 балів)			Модульний контроль (30 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2 (4 семестр)		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ 1,	МКР 1	МКР 2	100
Т 1-3	4-9	Т 1-9	Т 1-3	Т 4-9	
10б	40	20	10	20	
10	30	30			

Поєднання навчання та досліджень. Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, зокрема, написання та опублікування наукових тез та статей з тематики дисципліни. За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт за тематикою ОК й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія географічного факультету.

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Денна / заочна форми навчання

5 (9-10) балів – здобувач освіти має системні, глибокі знання з теми, оперує ними під час опитування, дискусії та належно (без помилок) застосовує їх у виконанні конкретних завдань, зокрема і з самостійної роботи; ґрунтовно й повно, послідовно і правильно викладає опрацьований матеріал, виявляє повне його розуміння, обґрунтовує свої думки, наводить самостійно дібрані приклади; дотримується норм літературної мови, правил академічної доброчесності;

4 (7-8) бали – здобувач освіти має добрі знання з теми, оперує ними під час опитування, дискусії, допускаючи поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу, правильно наводить приклади з підручників; виконує конкретні завдання, зокрема і з самостійної роботи, з незначними помилками, які сам виправляє після зауваження викладача, дотримується правил академічної доброчесності;

3 (5-6) бали – здобувач освіти, виявляючи розуміння основних положень теми, має знання, які частково використовує під час опитування, дискусії; викладає матеріал не досить повно й непослідовно, допускає неточності у формулюваннях і висловлюваннях; не достатньо глибоко й переконливо обґрунтовує свої думки, відчуває певні труднощі в наведенні прикладів, обґрунтуванні, формулюванні висновків; не в повному обсязі виконує практичні завдання, зокрема і з самостійної роботи; дотримується правил академічної доброчесності;

2 (3-4) бали – здобувач освіти, виявляє неповне розуміння основних положень теми, має досить обмежені знання; викладає матеріал не повно й непослідовно, допускає помилки у формулюваннях і висловлюваннях; не вміє глибоко й переконливо обґрунтувати свої думки, наводить поодинокі приклади; не в повному обсязі виконує практичні завдання, зокрема і з самостійної роботи; дотримується правил академічної доброчесності;

1 (1-2) бал – здобувач освіти виявляє незнання більшої частини матеріалу з теми; неточно, неповно, непослідовно й невпевнено відповідає на запитання викладача; допускає помилки; виконує менше ніж третину завдань, зокрема і з самостійної роботи; частково дотримується правил академічної доброчесності.

Зарахування результатів навчання, отриманих у формальній та/або інформальній освіті

Результати освіти, отримані у формальній та/або інформальній освіті, можуть бути зараховані як додаткові у межах поточного оцінювання, при цьому сума поточних балів за семестр не може перевищувати 40.

Таблиця 9

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті здобувачів освіти у фаховому періодичному виданні наукових праць в межах тематики освітнього компонента	до 10
Виступ на міжнародній, всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді в межах тематики освітнього компонента	5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів або інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 3

Вирішення конфліктних ситуацій

Будь-яка конфліктна ситуація, яка виникає в учасників освітнього процесу вирішується згідно Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки

Політика викладача щодо здобувача освіти

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття та списування. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають усі лекції і практичні заняття освітнього компоненту.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки». Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Під час оцінювання результатів навчання студенти не користуються забороненими засобами (мобільний телефон, планшет, конспект, навчальна література, інші джерела інформації, в тому числі Інтернет-ресурси), самостійно виконують запропоновані завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона вивчають теоретичний матеріал самостійно використовуючи навчальні посібники, конспекти лекцій, виконують всі завдання для аудиторних занять, всі домашні завдання. Прозвітуватися про виконання завдань можна під час консультацій, одночасно при цьому з'ясувати незрозумілі моменти, задати запитання викладачу.

Перескладання модульних контрольних робіт заборонено. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

V. Література

Основна

1. Андрущенко Н. О. Використання інтерактивних методів навчання у закладах вищої освіти. Інтерактивний освітній простір ЗВО : матеріали міжвузівського науково-практичного вебінару. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2018. С. 7–10.
2. Антонова О., Фамілярська Л. Використання цифрових технологій в освітньому середовищі закладу вищої освіти. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2019. С. 10–22.
3. Ашиток Н., Галь Ю. Проблеми впровадження цифрових технологій в дистанційне навчання у вищій школі. *Молодь і ринок*. 2021. № 11–12. С. 33–38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2021_11-12
4. Барановська Л.В. Формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів закладів вищої освіти з використанням інноваційних освітніх технологій. 2021. Київ. 42-52.
5. Гусак П. М., Гусак Л. Є. Компетенції і компетентності у підготовці фахівця. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. Вінниця: Нілан ЛТД, 2015. Вип. 43. С. 7-11.
6. Дембіцька С.В., Кобилянський О.В., Пугач С.С. Використання методів активного навчання в процесі підготовки майбутніх фахівців. Актуальні дослідження в соціальній сфері. Одеса, 2020. С. 135–137.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. Київ: Академвидав. 2015. 304 с.
8. Іванюк Т. STEM як освітній ресурс XXI століття. STEM-освіта та шляхи її впровадження в навчально-виховний процес. Тернопіль, 2017. С. 14-18.
9. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с
10. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти : робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.
11. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 104. Фізика та астрономія: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/11/17/104-fizyka-ta-astronomiya-mahistr.pdf>
12. Швець Г.О. Сучасні методики викладання у вищій школі : <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/33>

Додаткова

1. Биков В., Спірін О., Пінчук О. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Вісник кафедри «ЮНЕСКО» «Неперервна професійна освіта XXI століття»*. 2020. № 1 (1). С. 27–36. URL: <https://www.unesco-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/>
2. Єгоров І.А. Інноваційне табло Європейського Союзу та визначення місця у ньому України *Вісник НАН України*. 2016 № 5. С. 87-91.
3. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І.В. Артёмов, І.П. Студеняк, Й.Й. Головач, А.В. Гусь. Ужгород, 2015. 360 с.
4. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 304 с.
5. Інтерактивна лекція, або Як перетворити виклад матеріалу на досвід навчання. 2021. URL: eit-blog.ucu.edu.ua/vykladannya/interaktyvna-lektsiya-aboyak-peretvoryty-vyklad-materialu-na-dosvid-navchannya.
6. Курильчук М. Майбутнє вже настало: що таке смарт-технології та для чого вони потрібні. Вікенд, 29 серпня 2019. URL: <https://weekend.today/kolonki/sho-takesmart-tehnologii-ta-dlja-chogo-voni-potribni.htm>

7. Лебедєва І. А. Мейкерство як інноваційний підхід впровадження STEMосвіти. Київ, 2018. URL : <https://abetkaland.in.ua/mejkerstvo-innovatsijnyj-pidhidvprovadzheniya-stem-osvity/>
8. Микитенко П. В., Галицький О. В. Використання сучасних хмарних технологій у навчальному процесі закладу вищої освіти. *Освітній дискурс*. 2021. Випуск 33 (5). С. 7–17.
9. Огренич М. А. Інтерактивна лекція як одна з новітніх форм навчання. 2017. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2945/1/Ogrenich.pdf>
10. Пасічник О. О. Сучасні технології навчання як засіб самореалізації студентів в освітньому середовищі ЗВО. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2019. Вип. 69. С. 162-166.
11. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І., Костенко О. В. Сучасні технології освітнього процесу: інтерактивний навчальний посібник. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2020. 228 с.
12. Соколюк О. Вплив VR/AR на технології навчання й освітянські практики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. Випуск 60. С. 108–116.
13. Сорока В. Перспектива використання блокчейну як різновиду сучасних цифрових технологій у вищій та професійній освіті”. Збірник наукових праць VIII міжнародної науково-практичної конференції, 2020. Київ, Березень 173-176.
14. Стойка О. Я., Матейчук Д. Сучасні підходи до впровадження цифрових технологій в освітній процес ЗВО. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич. 2025. Вип. 62. Т. 2. С. 297–301.
15. Стрельников В. Ю., Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МППК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с
16. Тарнавська Т. Цифрові технології у навчальній, дослідницькій та інноваційній діяльності закладів вищої освіти. *Наукові записки Сер.: Психолого-педагогічні науки*, (2), 110-117.
17. Толмач М. Цифрові технології в освіті: можливості й тенденції застосування (2021). Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері 4(2):159-171. <https://doi.org/10.31866/2617-796X.4.2.2021.247474>
18. Форум «Досконалість викладання і навчання у вищій освіті» 2021. (2021). <https://www.britishcouncil.org.ua/programmes/education/teaching-excellence-programme/tle-forum-2021>
19. Янкович О.І. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник. 2015 Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка.212с.

Інтернет-ресурси

1. Prometheus : платформа масових відкритих онлайн курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/>
2. Креативність та освіта: чому це має значення // ВИЩЕ : Спільнота для навчання та викладання. URL: http://gohigher.org/creativity_and_education
3. Всеосвіта : <https://vseosvita.ua/>